

Alternatieve bronnen voor bluswater

Position paper

Samenvatting

Drinkwater is te kostbaar om als bluswater te gebruiken. De watersector werkt daarom samen met lokale besturen en brandweerkorpsen aan alternatieven om een optimale mix tussen drinkwater en alternatieve waterbronnen voor bluswater te bekomen. De veiligheid van de burgers staat daarbij voorop.

Aanbevelingen

1. Voorzie alternatieve bronnen voor bluswater.
2. Geef de watersector een stem bij de uitwerking van de gemeenschappelijke benadering in deze zoektocht naar meer efficiëntie in combinatie met maximale veiligheid.

Inhoudstafel

1. Introductie.....	3
2. Kleinere dimensionering van zelfreinigende netten	3
3. Verbetervoorstellen	4
4. Conclusie	5

1. Introductie

De verwachting is dat het drinkwaterverbruik per persoon de volgende decennia sterk zal dalen. Er wordt namelijk steeds meer ingezet op aanwending van hemelwater, circulair watergebruik, waterbesparende technieken en bewustwording rond watergebruik.

Om de drinkwaterkwaliteit te garanderen zullen als gevolg hiervan kleinere leidingen gebruikt worden dit het waternet zelfreinigend maken. Wanneer de levering van bluswater een grotere leidingdiameter vereist dan de diameter die zou volstaan om louter het drinkwatergebruik te voorzien, heeft dit verschillende nadelen.

Ten eerste moet in dit geval kostbaar drinkwater ingezet worden om het water in deze te grote leidingen te verversen. Overgedimensioneerde leidingen zullen de benodigde hoeveelheid spoelwater dus doen toenemen bij een afnemend watergebruik. Daarvoor is drinkwater te kostbaar. Ten tweede leidt het plaatsen van grotere leidingen tot vermijdbare kosten.

Om het plaatsen van een zelfreinigend waternet en het leveren van voldoende bluswater met elkaar te verzoenen is het nodig om alternatieve bronnen voor bluswater te gebruiken. De drinkwatersector wil daarvoor constructief samenwerken met de brandweer, maar wil ook kenbaar maken dat zij in de eerste plaats instaan voor het leveren van kwaliteitsvol drinkwater aan hun klanten.

Aanvullend wil de sector graag in dialoog gaan met de brandweer om aan te tonen dat in veel gevallen het vergroten van de afstand tussen hydranten de levering van de nodige hoeveelheid bluswater niet in de weg staat. Dit heeft als bijkomend voordeel dat het aantal hydranten verkleind kan worden, wat zal leiden tot minder lekken aan deze hydranten met minder verspilling van drinkwater als gevolg.

Een nieuwe afstemming rond dit onderwerp tussen alle betrokken partijen is urgent omdat een belangrijk deel van het drinkwaternet de komende decennia door de waterbedrijven vervangen zal worden. Daarbij willen zij nu al volop inzetten op het plaatsen van kleinere leidingen, zodat dit tegen 2050 geen verloren investeringen zijn.

2. Kleinere dimensionering van zelfreinigende netten

Een zelfreinigend net bestaat uit leidingen die voldoende klein zijn zodat de watersnelheden in deze leidingen hoog genoeg zijn om bezinsel en stilstaand water te voorkomen. Dat maakt het spoelen van deze leidingen overbodig waardoor veel drinkwater, dat als spoelwater gebruikt wordt, wordt uitgespaard. In te grote leidingen vindt deze zelfreinigende werking niet plaats en ontstaat stilstaand water en sediment in het leidingennet. Om de drinkwaterkwaliteit te garanderen is het juist dimensioneren van leidingen op basis van het verwachte drinkwatergebruik dus essentieel.

Standaard bestaat een zelfreinigend, convergerend net uit drie types hoofdleidingen:

1. Primair: grotere, kritische leidingen (vanaf 150 à 200 millimeter diameter).
2. Secundair: leidingen die water transporteren naar plaatselijke woonkernen (80, 100 en 150 millimeter diameter).
3. Tertiair: leidingen om lokale klanten van drinkbaar water te voorzien (50 en 80 millimeter diameter).

In het ministerieel besluit van 14 oktober 1975 met betrekking tot de watervoorraden voor het blussen van branden is voorzien dat in de nijverheids- en handelszones en op plaatsen met een grote

bevolkingsdichtheid de wateraansluitingen op een maximumafstand van 100 meter van elkaar verwijderd zijn.

Bovendien moet er gedurende 2 uur een hoeveelheid water van 120 m³ met een debiet van 1000 liter per minuut ter beschikking zijn. Om economische redenen mag dit verminderd worden naar 40 of 20 m³.

Enkel op primaire en secundaire leidingen is in normale omstandigheden voldoende capaciteit gegarandeerd om hydranten van bluswater te voorzien. Het kan een duidelijke meerwaarde betekenen voor de brandweerkorpsen om deze leidingen in kaart te brengen.

3. Verbetervoorstellen

Momenteel is de FOD Binnenlandse Zaken bezig met de herziening van de Ministeriële omzendbrief van 7 november 1990 betreffende het gebruik van het openbaar watervoorzieningsnet door de brandweer. Aan de hierboven genoemde economische redenen zouden ook kwaliteitsredenen toegevoegd kunnen worden. Op die manier kunnen de waterbedrijven ook op de tertiaire leidingen hydranten plaatsen die 10 tot 20 m³ water per uur leveren.

Ook zou moeten overwogen worden om in woonkernen die onderlinge afstand tussen de hydranten substantieel te vergroten of te vervangen door de garantie op voldoende grote debieten op hydranten op primaire en secundaire leidingen.

Voor aftakkingen groter dan DN50 stelt de sector voor om de waterbedrijven de keuze te laten om deze aftakkingen al dan niet te laten gebruiken. Een aftakking van DN50 kan gelijktijdig drie brandhaspels of drie muurhydranten voeden. Dit is voldoende om tegemoet te komen aan de voorwaarden van het Koninklijk Besluit 'Basisnormen voor preventie van brand'¹.

Ook zou er een opvangcapaciteit van bluswater opgelegd kunnen worden bij verkavelingen, industrie- en KMO-zones en nieuwbouw van een bepaalde oppervlakte, (appartementen, industriële gebouwen, brandweerkazernes...).

De sector is vragende partij om betrokken te worden bij de opmaak van de nieuwe ministeriële omzendbrief.

Met opmerkingen [TS1]: [Lai Che](#) : kan je naam van omzendbrief toevoegen?

Met opmerkingen [LC2R1]: Ministeriële omzendbrief 7 november 1990 betreffende het gebruik van het openbaar watervoorzieningsnet door de brandweer

¹ Koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de [...] gebouwen moeten voldoen en wijzigingen van het KB van 20 mei 2022.

4. Conclusie

Er bestaan voldoende alternatieven voor drinkwater als bronnen voor bluswater. De watersector wil daarom samen werken aan oplossingen.

- De brandweer motiveren om in hun brandweeraadvies de aanleg van opvangcapaciteit voor bluswater voor bedrijven en handelszones op te leggen.
- Voor industriële gebouwen en handelszones een droge ringleiding met hydranten toelaten die in geval van brand onder druk kan geplaatst worden via pompwagens. Brandweerpompen kunnen dan gevoed worden vanuit een centraal opvangbekken (zoals nu reeds voorzien in de basisnormen²) en/of vanuit het openbaar drinkwatersnet (in tijden van droogte). Hierdoor kan de gewenste druk en debiet bekomen worden om bluswater op het private perceel te leveren. De aanleg van een grote aftakking enkel voor bluswater is dan niet meer nodig.
- Gebruik van tankwagens die gevuld kunnen worden met water uit opvangbekkens en oppervlaktewater. Gebruik van haspelwagens om water uit nabijgelegen voorraden oppervlaktewater te pompen.
- Pompwagens van de brandweer bij voorkeur vullen aan het opvangbekken op de eigen brandweerkazerne in plaats van aan het openbaar drinkwatersnet.
- Tankwagens vullen aan de brandkranen met voldoende hoge debieten die samen in kaart kunnen gebracht worden.
- Netwerk van geboorde putten, bemalingswater gebruiken voor bluswaterlevering.
- Waar mogelijk een misttoestel adviseren in plaats van een sprinklerinstallatie bij nieuwbouw en verbouwingen, aangezien deze veel minder water verbruikt en ook gevoed kan worden vanuit een drukloos bufferreservoir.

Het zal hoe dan ook belangrijk blijven om de brandweer te wijzen op deze alternatieven voor drinkwater als bluswater. Wanneer er perfecte alternatieven voor drinkwater als bluswater beschikbaar zijn, moet ook de piste onderzocht worden om het gebruik van drinkwater als bluswater betalend te maken.

In Nederland is dit momenteel indirect al het geval. Hier wordt voor de verschillende diameters van aftakkingen een minimumafname opgelegd en aangerekend. Dit creëert een stimulans om niet zomaar een grotere aftakking aan te vragen louter om bluswater te leveren en om andere bronnen dan drinkwater te gebruiken voor bluswater. Bovendien is er in Nederland een regeling waarbij de brandweertzones per jaar een bedrag (momenteel 50 euro) per brandkraan en hydrant aan hun waterbedrijf betalen als zij gebruik wensen te maken van de brandkraan of hydrant.

² Koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de [...] gebouwen moeten voldoen en wijzigingen van het KB van 20 mei 2022.

